"Noi, in Romania, avem ideea ca inteligenta este perfida, este falsa, este hrapareata si este malefica. Uram inteligenta. Nu stiu daca v-a frapat lucrul asta: ce tare este urata inteligenta! Probabil nu numai la noi. Dar la noi e clar".

Uita-te putin in viata publica! Uite cine se manifesta! Cat de imbecili pot sa fie romanii cei mai gloriosi! Nu vreau sa dau nume, sunt pe buzele tuturor. Abia acum a devenit viata insuportabila in tara asta, abia acum! Sub comunisti am dus-o cum am dus-o: puscarie, porcarii, confiscari, ticalosii cumplite.

Dar ticalosii, nu imbecilitati! Intre ticalosie si imbecilitate e o diferenta mare de calitate. Ticalosia este abjecta, ignobila, deliberata, ea vine dintr-un suflet negru sau intunecat, ori din prostia specifica locului, omului sau grupului. Acuma, prostia este universala, e peste tot. Este unanima! Pentru ca ei, prostii, sunt ignorati statistic.

Obscen e ca prostii sunt ignorati statistic: nu se tine seama cat sunt de multi, nici cat sunt de puternici, de ridiculi si de odiosi. Nimeni nu-l vorbeste de rau pe-un prost. Pe destepti, da:" periculosi de inteligenti!".

Pe mine ma revolta asa de cumplit aceste idiotii ajunse la putere! Idiotia a ajuns abia acum la putere! Inainte era rautatea, hraparosenia, setea de putere, dorinta de razbunare, invidia. Sentimentele cele mai sinistre de invidie au generat comunismul. Comunismul nu a fost altceva decat invidie.

Adica: "De ce ala sa aiba iar eu sa n-am?! De ce ala sa fie destept si frumos iar eu - urat si tampit?"- chiar daca esti astfel!

"Monstrul cu un cutit intre dinti"

Putem incepe? Da, am inceput deja. Domnule Alexandru Paleologu, pana la dumneavoastra nu am intalnit un intelept plin de farmec. E greu sa fie omul, in acelasi timp, si intelept, si fermecator?

Nu stiu cum e aia, fiindca nu stiu nici daca sunt una, nici daca sunt alta. Nu ca n-as fi in stare sa ma laud. Spuneam adineauri: avem dreptate sa ne laudam cand avem dreptate, dar nu cand nu avem. Nu ca nu sunt eu sigur ca sunt destept sau intelept. Mai degraba inclin sa cred ca da. Am fost invatat sa fiu frumos. Ei, asta poate sa fie o eroare.

Depinde: e frumos sau urat dupa felul cum o formulezi.

Sunt unii care se lauda cu gratie, cu talent, iti place sa-i auzi laudandu-se. Sunt altii care se autocritica, asa, cu rautate, cu violenta, cu pocitanie, si e o porcarie sa-i auzi. Chiar daca, in concluzie, esti de acord cu ei despre ei insisi. Insa problema asta cu inteleptul si farmecul nu stiu daca se poate generaliza. Eu cred in farmecul omenesc, cred ca exista foarte mult farmec pe lume.

In unele societati, nu in toate.

Tin minte foarte bine, eram un om in toata firea, aproape spre batranete: in Romania, de pilda, in plin regim comunist, dadeai de cate unul cu care puteai sa stai de vorba intr-un mod inteligent, care avea competenta, si politete, si spirit. Nu arata prea pe fata, fiinca era periculos a dovedi ca esti destept. Dar nici nu o ascundea fata de omul pe care il banuia ca e ca el.

Ori, actualmente, nimeni nu mai banuieste ca cineva poate fi destept, fiindca e prea sinistra banuiala.

"Nu era suficienta Europa?"

Lumea se schimba fundamental.

In tampit se schimba, nu in altceva!

Se sterg granitele, se vorbeste despre "statul mondial". Se schimba structural si oamenii o data cu lumea? Ne re-umanizam, ne dez-umanizam sau devenim mai indiferenti? Ce repere omenesti misca globalizarea?

O dobitocie asta cu "statul mondial". Statul este o creatie juridica, necesara pentru organizarea unei societati care are elemente comune: limba, istorie. Dar nu acesta este idealul. Actualmente, a aparut o chestie care ar fi trebuit sa-mi placa: ideea de Uniune Europeana. Suntem invitati, cu destule reticente, sa aderam si noi.

Cum sa aderam la ceea ce suntem? Ce sa schimbi cand ai fost in istorie pe un anumit loc al planetei? Esti europen pentru ca te-ai nascut in Europa! Nu poti fi altceva! Alti imbecili de la noi si din alte parti cred ca european e numai elvetianul. Modelul elvetian. Care model elvetian? Ce geniu au elvetienii? Sa nu fim balcanici?

Sa nu-i mai avem drept modele nici pe Socrate, nici pe Platon, nici pe Aristotel, nici geometria euclidiana, nici sistemul social grec? Socrate, Platon si Aristotel erau eminamente balcanici! Nu ne mai place, domnule! Vom avea ceea ce ne place: o lume stupida si evident ticaloasa. Nu am reusesc sa gasesc nici o consolare in ideea ca n-o sa fie asa.

Ba o sa fie, n-are cum altfel. Grav este ca se iau modele stupide. Uniunea Europeana cu care ne mandrim astazi a dat un test formidabil: iata, acele declaratii moderate, normale si de bun simt ale lui Buttiglione au starnit o revolta grozava in randul unor oameni cu mutre normale. Dar care nu mai voiau sa fie normali, ca nu mai era la moda.

Au inceput sa manance cacat in mod zgomotos, la Uniunea Europeana.

Pai ce sa astepti de la asa ceva? Cum sa fiu pe de o parte cetatean al unei tari, apoi al unui continent? Exista un parlament european si unul national. Ce sa faci cu doua parlamente? {i asta, unul, e de prisos. Vorbesc ca parlamentar. Eu stiu ce era parlamentul pe vremuri,

mai putin acum: ocazie pentru oamenii de talent tina cuvantari memorabile si ocazie pentru a vota prosteste lucruri stupide.

Altceva nimic.

Uniunea Europena este o catastrofa. Pare a fi un element ponderator contra influentei excesive a americanilor. Dar ce, a fost inventata de europeni? Nu, domnule, tot de americani! Uniunea Europena este anti-Europa insasi! N-avem ce face. Probabil ca n-avem incotro, ca ni se pune sula-n coaste ca sa fim si in Uniunea Europeana.

Nu era suficienta Europa, trebuia si o Uniune Europeana! Uniune cu cine?

Uniunea asta este negarea unei vizuni globaliste. Daca trebuie sa ne unim, inseamna ca suntem diferiti. Si atunci Europa nu poate fi un lucru reductibil la o arhitectura. Dar se da o data in plus prilejul de a se tine discursuri stupide. Ca, de la Churchil incoace, nu s-au mai tinut discursuri destepte. Nu stiu ce anume ar putea sa ne dea o oarecare indiferenta necesara.

Dar eu nu reusesc sa fiu indiferent. Nici un om care este cat de cat atent nu poate reusi asta.

Vrem nu vrem, o sa ajungem tot acolo. Dar cultura romana contemporana are valori suficient de viabile ca sa semnifice in noul spatiu? Sunt Caragiale si Eminescu suficient de europeni?

Colosal de europeni! Nimeni nu e mai european ca ei! Dar romanii il detesta pe Caragiale zicand ca el ne-a facut sa fim neseriosi. Cum sa afirmi asa ceva?! El, cel care a ras de caraghiosi?! Problema noastra e ca nu mai stim sa radem. Ni se pare ca rasul ar fi o atitudine necuvincioasa, ireverentioasa, nerespectuoasa fata de valori.

Sa nu razi! Sa nu se mai rada! O atitudine care vine din comunism.

Atunci, daca radeai, te dadeai de gol ca nu esti tampit. Era foarte periculos.

" Suntem inculti, dar avem o mare cultura"

In Romania, cine face cultura? Talentele autentice, asa zisele "grupuri de prestigiu", care genereaza centre de putere, sau doar culturnicii care-i administreaza saracia?

In nici un caz culturnicii, care sunt niste parazitari. Ei vorbesc despre cultura dar nu stiu ce-i aia. Trag doar foloase din cultura, au salarii pe baza asta. Iar ceilalti, care vorbesc despre cultura si se cred culti, pot sa fie justificati sau nu. Caci nu orice prestigiu este justificat. Unele pot fi. Cum se face deosebirea dintre ele?

Aici e o mare cearta si nu se ajunge niciodata la intelegere. Mai ales ca fiecare are si excese. Uneori ne ambalam si exageram. Insa noi avem o mare cultura. Suntem inculti,

dar o mare cultura avem! Suntem inculti acum, dar n-am fost totdeauna.

Cultura se poate discerne in anumite situatii din viata cotidiana. In felul cum reactionezi intr-o anumita imprejurare, in felul cum te porti intr-o circumstanta, in felul de a fi civilizat sta semnul ca ai cultura. Poate ca nu una foarte evidenta si foarte discursiva. Dar o ai sigur daca stii sa respecti cuviinta, spiritul, gratia, frumusetea.

Dar noi mai iubim cumva frumusetea? Astazi s-ar putea sa mai fie vreo cateva sute de insi in stare de asta. Nu-i mult! Nu-i destul!

De ce nu se poate trai din performanta culturala in tara asta? Cine ii impinge pe romanii profunzi peste granita? Ce s-ar fi facut Eliade, Cioran, Ionesco, Brancusi fara accesul la marile biblioteci ale lumii, fara emulatiile Occidentului? Stralucim doar in exil, domnule Paleologu?

Aici e o chestie: destinul individual nu este obligatoriu legat de un anumit loc. Un om poate sa ajunga ilustru in cu totul alta societate si in alt mediu decat cel national. Orice om inteligent si glorios merita sa fie glorios fiindca este inteligent. Dar in materia asta nu cred ca e bine sa optam pentru o anumita formula pentru ca riscam sa devenim exclusivisti.

E o nenorocire faptul ca azi, la noi in tara, nu stiu daca poti sa-i aduni pe toti inteligentii intr-o incapere ca asta. Poate mai mare, dar nu cu mult. Evident, n-au disparut oamenii inteligenti, nici cei cultivati, nici cei cuvinciosi. N-au disparut. Dovada ca ne vedem intre noi. Dar ei nu mai conteaza. Nimeni nu le acorda nici cea mai mica atentie, nici cel mai mic respect, nici o pretuire.

Azi, la noi, cu anumite exceptii, te uiti cum oamenii care prezinta interes, despre care se pomeneste mereu, au o dubla calitate indisociabila: sunt si cretini si miliardari. Candva aveam o idee: omul destept se imbogateste. Da' de unde! Prostul se imbogateste si numai la asta se gandeste.

Desteptul are lucruri mult mai interesante in cap, alte conversatii, alte bancuri, alte combinatii productive.

Nu se imbogatesc decat prostii. Sigur ca se intampla ca unii sa se imbogateasca pentru ca au un talent special pentru afaceri, o intuitie mai exacta. Nu o etica, nici o filosofie a avutiei. Ci o estetica a avutiei. Astia sunt oamenii bogati si inteligenti. Unii dintre ei. Nu toti au aceasta calitate. Dar pe cei inteligenti nu-i prea vezi mereu in actualitate.

Nu pot fi omisi, dar nici nu sunt foarte agreati. Romanul admira bogatia dar nu pe bogatul inteligent. Bogatia se admira pentru prostia ei, nu pentru inteligenta ei. Am remarcat ca prostia place, are simpatizanti, are partizani. Prostia este un lucru unanim apreciat si aducator de glorie. Eu nu sunt unul dintre aceia care contribuie la sporirea acestor glorii.

Exista o carisma bolnava a prostiei.

Categoric.

" Vom avea dreptul la ceva daca ni-l vom impune"

Cand se va desprinde cultura romana de visteria statului? Vor avea vreodata creatorii nostri dreptul la tihna, la o viata decenta? Vor putea sa se exprime fara sa fie nevoiti sa faca mereu compromisuri? In "Jurnalul de la Paltinis", se relateaza cum Noica s-a dus la prim secretara de Timis si a rugat-o, plangand, sa nu mai investeasca in fotbal ci in valorile culturale temeinice caci ele

sunt cele care raman si ne reprezinta .

Noica a facut cum facea de obicei. Era un mare ganditor, un mare filosof, un om fermecator. {tiu precis, fiindca am fost foarte apropiat de el. Dar uneori avea niste excese copilaresti absolut indiscutabile.

Sa te duci plangand la o secretara de partid!! De ce plangand? De ce nu rastindu-te? Apoi, daca noi vom avea vreodata dreptul la ceva? Il vom avea daca ni-l vom declara si ni-l vom impune! Daca nu, nu!

Credeti ca va reusi cultura romana sa-si produca propriile resurse? De ce nu e sprijinita nici acum de banul privat? Exista solutii politice care sa-i dea oxigen?

Ceea ce este politic este suficient de viciat din insuficienta cultura. In tara noastra, au fost cativa oameni politici care erau si oameni de cultura. Secolul trecut, au fost cu duiumul! Astazi cred ca mai exista, dar nu ii mai vedem. Daca ne-am intalni unul cu altul, ne-am putea da seama ca suntem oameni cultivati si destepti.

"Abia acum traim cu pofta nebuna in comunism"

Cat de liberi putem sa fim intr-un sistem democratic?
Intr-un sistem democratic nu putem fi liberi. Acum cativa ani, mi-aduc aminte, citeam un articol al unui om pe care eu il pretuiesc foarte mult. Avea titlul " Mai presus de orice, democratia". Am intrebat-o pe o doamna din conducerea revistei de ce titlul asta. Nu e mai presus de orice! Mai presus de orice e inteligenta.
"A, zice, deci sunteti antidemocratic fiinca sunteti aristocrat!". Da, ii spun, dar, daca cititi istoria, veti vedea ca cei mai nebuni oameni au fost aristocratii care au impus democratia in lume. Au impus-o cu o patima dementa. Secolul trecut a fost o epoca in care s-a impus o buna democratie. Functionala. Totusi cuvantul "democratie"era un fel de abureala mentala.

Democratia se bazeaza pe o idee: cate voturi ai. Daca ai mai multe voturi decat altul, poti sa sustii o dobitocie. N-am avut niciodata stima pentru omul care are multe voturi. Ci doar pentru cel care are idei bune. Dar fara voturi multe, ideile bune raman de pripas. O lume in care deciziile se iau pe baza de numarartoare de voturi, si aia imperfecta, nu stiu

la ce duce ori la ce serveste.

Oare nu suntem obisnuiti sa fim liberi in interiorul unei norme, care ne da si senzatia ca suntem protejati? Suferim de "complexul tatucului" ori de cel al "fratelui mai mare"?

S-ar putea. In aparenta, n-ar fi obligatoriu ca lucrurile sa stea astfel. Dar, la 14 ani dupa asa numita revolutie, eu constat ca abia acum traim de bunavoie si cu placere, cu pofta nebuna, in plin comunism! Atunci ne mai iritam, ne mai agasa ceea ce vedeam, aveam niste reactii destul de inteligente, chiar daca inoperante.

Dar acum asta ne place! Fara nici un fel de tatuc! Avem, ce-i drept, si nostalgia tatucului: facem tatuci din te miri cine. Oricine e capabil sa devina tatuc. Poate fi votat ca tatuc cu un mare numar de voturi. Dar cati voteaza pe tatucul asta si cati pe celalalt? Se pot incurca socotelile! Acum traim cu voluptate, cu decizie, cu vointa ferma in plin comunism! Acum suntem cu adevarat comunisti.

D-aia suntem si asa tampiti!

" Poate ca noua generatie va aduce o viata mai putin idioata"

Din istoria noastra am capatat toate metehnele: smecheria, lenea, distractia fara bucurie, cultul basileului si, mai ales, predispozitia launtrica de a rata lucrurile mari. Traim la ciupeala, ne descurcam doar printre nimicuri. Nu avem idealuri si negociem in genunchi. Cum vom scapa de aceste anateme, domnule Paleologu?

Nu scapam. Azi nu mai avem nici o sansa de scapare. Daca insa, nu este exclus!, momentul de stupiditate ingrozitoare pe care il traim acum la nivel planetar nu este decat o manie, o boala, o marota a unei generatii (s-ar putea ca generatiile viitoare sa nu mai gandeasca la fel) ar fi o speranta si s-ar putea sa scapam de prostia asta care ne ameninta la fiecare colt de drum.

Dar e greu de prevazut. Eu personal recunosc un lucru: statistic nu stiu in ce masura ma pot incanta cu impresiile mele, dar cunosc multi oameni foarte tineri, care erau prea tineri in timpul comunismului ca sa fi fost influentati de acesta intr-un fel sau altul, oameni tineri care gandesc bine, care sunt destepti, sunt informati, au citit, au aflat.

Probabil, cu vremea, fiind mai realisti, se vor mai da pe brazda, vor mai renunta la principii. Dar de tampit nu cred ca se vor tampi. Speranta mea e ca aceasta generatie poate sa aduca un aer mai respirabil si o viata mai putin idioata. Acum imi dau seama ce enorm inseamna asta: mai putin idioata! Cand afirmam ca ducem o viata idioata, spunem o banalitate, nu un lucru excesiv.

Viata noastra e idioata, clar! Ei, mai putin idioata e formidabil!

Multi ne arata cu degetul si spun ca suntem necivilizati. Romania e socotita o tara in care oamenii civilizati se afla in pericol. Cum de am fost candva civilizati iar acum am

ajuns sa ne degradam launtric in asemenea hal?

Aia sunt niste barbari. Ne trimit comisari europeni sau cum le zice. Vin pe-aici, au niste mutre bizare toti. Unul are o mutra pogorata din filmele de groaza, domnule : Verheugen. Asa numita baroneasa Emma Nicholson m-a enervat la inceput. Dupa aceea, am fost mai atent si am constatat ca e o femeie nu lipsita de bun simt, nu lipsita de anumite modele acceptabile si nu atat de rauvoitoare.

Dar nu pricep de ce trebuie sa facem mereu uniuni: uniunea fortelor de dreapta, uniunea fortelor prostiei, uniunea boilor, uniunea desteptilor, prea multe uniuni, domnule! Nu cred ca astfel se pot pastra caracterele formative. Cred ca traim intr-o epoca in care nu se poate gresi nicimacar o singura sugestie valabila pentru o societate normala!

Oamenii au prea multe idei. Foarte simple si foarte puternic intrate in cap. Daca sunt simple, ideile intra foarte usor in cap si tot asa ies de acolo. Cel mai subtile, mai complexe si mai nuantate nici nu intra, nici nu ies.

" S-a degradat orice traditie europeana"

Spuneati ca paradoxul Uniunii Europene consta tocmai in faptul ca demonstreaza ca suntem diferiti…
In copilaria si adolescenta mea am apucat o alta aberatie dar mai putin dementa: asa numita Liga a Natiunilor. Ocazie ca Titulescu sa tina discursuri stralucite; era un foarte bun vorbitor de limba franceza. Dar liga Natiunilor a devenit un lucru ridicol intretinut cu o imensa cheltuiala zadarnica. Dar ce, se mai compara?!

Pai, Liga Natiunilor nu-i decat o copilarie fata de Uniunea Europeana!! Care nu-i nici uniune, nici europeana. Ce inseamna european? Un cetatean care s-a nascut, traieste in Europa si apartine unei natii europene. Sunt in aceste natii si oameni care au dobandit cetatenia respectiva, fara sa fie originar europeni. Dar s-au format dupa niste exemple europene.

A aparut si cuvantul "european", care a fost incarcat de fel de fel de semnificatii pe care nu le are. Uniunea Europeana. Ce-i aia? Nu se poate afla ce este Uniunea Europeana! Poate fi ceva foarte bun, cateodata, daca urmeaza anumite sensuri care au o intelegere posibila. Dar azi cine mai poate intelege ce e aceea Europa? Azi, cand s-a degradat orice traditie europeana!

Se devine european?

Se poate deveni, dar nu fiindca iti propui si nu asa repede. Iar ca sa devii european, mai intai trebuie sa existe Europa. Acuma nu exista. O Europa care are o Constitutie fara trimitere la crestinism nu exista. Timp de secole, cand intr-adevar a avut prestanta, influenta si putere asupra planetei, Europa era crestinatate. {i era bipolara.

Nu aparusera nici protestantii, nici neoprotestantii - oameni onesti si ingeniosi in a gasi

argumente teologico-politice, fara o exigenta intr-adevar reala in constituirea unui ideal uman. Care sunt acum europenii, nu se mai stie chiar deloc.

Noi insa am mancat toate rahaturile din lume, ne-am acomodat la toate marsaviile si nerusinarile, cu un oportunism formidabil. Inainte vreme, boierii romani umblau in oribile caftane orientale, cu niste potcapuri infernale, erau groaznici!

Cu mai bine de un an in urma, domnul George W. Bush a propus lumii ca, in cazul in care vreun militar american ar putea fi incriminat de crime de razboi, sa nu fie dat in justitie. Cine au sarit primii cu "pentru" si au semnat? Noi! Ministrul nostru de externe, domnul Geoana! Mi se pare memorabil. Suntem totdeauna primii la mancat rahat.

" Cuvantul munca inseamna tortura. Nu munca, ci lucru!"

Credeti ca , dupa ce li s-a dat inapoi pamantul, taranii romani il mai simt sub talpi ca inainte de a le fi fost luat? Dupa ce, intre cele doua razboaie mondiale au tinut Europa pe paine, ii va primi acum Europa facand agricultura de subzistenta? Cine nu ne lasa, domnule Paleologu, sa ne producem tihna painii de zi cu zi?

Uite, eu nu stiu cine. Dar stiu ca asa e. Am impresia ca taranilor nu le mai place pamantul sau nu mai doresc ce doreau inainte. Acum vor sa conteze pe lefuri si pe chiul. Ei traiau daca nu chiuleau. Dar s-au invatat cu chiulul.

Si aici e o chestie: de ce chiulul este uneori recomandabil, alteori nu? De ce exista atata nedreptate: unora le este ingaduit sa fie chiulangii iar altora nu? Cine ingaduie? Poate ca Dumnezeu. Dar nu e de asteptat de la un Dumnezeu drept sa aiba asemenea criterii. Insa e clar ca unii pot chiuli cu folos.

Adica pentru sporul bunei dispozitii, pentru sporul spiritual al unei societati, pentru sporul agrementului, pentru facerea vietii frumoase si placute in bun gust, prin arta de a trai, prin arta de a infrumuseta interioarele, orasele. Iar altii nu pot chiuli, pentru ca trebuie sa se ocupe temeinic si sezonier de asigurarea painii. Nu e drept, dar asa e!

Taranilor nu le mai place sa fie tarani. Pot eu sa le spun: duceti-va sa fiti astfel? Ar veni si m-ar lua la goana. Chiar mie mi-ar fi rusine sa vin cu asemenea pretentii. Dar asa gandesc ca e bine: taranilor trebuie sa le placa pamantul, nu sa le fie impus cu cnutul. Mai e si chestia cu munca.

Cultul muncii ma revolta la culme. Cuvantul munca inseamna tortura. Cum sa ai cultul torturii? Cum sa aprobi un sistem in care tortura e o metoda acceptata? Nu! Nu munca! Ci lucru! Oamenilor ar trebui sa le placa sa lucreze ceea ce stiu sa faca. Celui care stie bine ceva ii place sa lucreze in domeniul in care stie sa lucreze. Dar acum nu se mai pricepe nimeni la nimic.

Mai cu seama taranii nu se mai pricep la taranie.

Sistemul politic trecut a dinamitat relatia dintre taran si pamant. A inventat o strutocamila: navetistul. Taranul care merge cu rata la oras ca sa munceasca opt ore in fabrica, apoi sa se intoarce in sat , ca sa are sau sa-si mulga vaca. Nu era nici taran, nici muncitor. Era navetist.

Este o aberatie sinistra si ingrozitoare. O sfidare nerusinata a ceea ce este natural! Degeaba esti taran daca vii la oras ca sa muncesti in fabrica. Exista anumite valori ale vietii rurale, nu le stiu agrementul dar le stiu frumusetea. Nu pot sa o proclam fiindca mi se reproseaza:"A, pai iti convine, nu ai fost taran, ai fost mosier!".

Da, intr-adevar, imi convine. Am fost mosier si mi-a convenit. Dar acum nu-mi permit sa recomand asta. Mi-ar fi rusine si, in ultima instanta, ar fi o prostie. Dar ce se intampla cu soarta taranului este o ticalosie nemaipomenita provocata de comunisti. Comunistii ii urau pe tarani. Au desfiintat taranimea prin toate mijloacele. Simpliste, grosolane.

" Comunismul se poate intoarce"

Nu mai speram sa iesim de sub comunism si, iata , astazi pentru multi a devenit o tehnica de supravietuire. Daca tot se repeta, cat de previzibila e istoria?

Cred ca in istorie totul e previzibil. Pentru ca sunt foarte putine modele, care alterneaza. Cand crezi ca sunt rasuflate si uitate, apar ca noutati.

E posibila intoarcerea unui sistem autoritar?

Nu vad de ce n-ar fi. E o tentatie prea mare. Mai mult, s-a dovedit ca e usor sa aplici comunismul cu multa tarie. N-ai decat sa fii zbieracios, complet idiot si canalie. {i merge perfect!

Multumesc, maestre!

Vreau sa va mai spun ceva care poate sa va foloseasca.Daca n-ai facut o mare risipa de iubire in viata, esti nimeni in drum. Este foarte important sa ii gasesti la tinerete pe cei care te ajuta sa traiesti. Dar la fel de important, daca nu mai important, este sa-i gasesti la batranete pe cei care te ajuta sa mori. Eugen Ionesco vorbeste despre asta in "Regele moare". Regele avea doua neveste.

Una mai tanara si una mai smucita, mai in varsta. A fost ajutat sa moara regele. Este foarte important sa-ti apropii oamenii care te ajuta sa mori.

12 ian 2005

Interviu cu A.Paleologu